

BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR

Simu Nam. + 255 24 2230602/1
Fax Nam. + 255 24 2230215
Tovuti: www.zanzibarassembly.go.tz



SANDUKU LA BARUA 902,
ZANZIBAR
Barua Pepe: zahore@zanlink.com

HOTUBA YA MAONI YA KAMATI YA KUSIMAMIA OFISI ZA VIONGOZI WAKUU WA KITAIFA YA BARAZA LA WAWAKILISHI KUHUSU BAJETI YA OFISI YA MAKAMO WA PILI WA RAIS, KWA MWAKA 2016/2017

Mhe. Spika,

Nachukua fursa hii adhimu niliopata ya kumshukuru Mwingi wa rehema kwa neema zake za uzima na afya njema aliotupa sisi waja wake na kwa kufanya hivyo huwa tumetekeleza jukumu letu moja kuu tunalotakiwa la kuzishukuru neema zake Mwenyezi Mungu Mtukufu, Mwingi wa Rehema Muumba mbingu na ardhi. Nasi hatuna budi tuanze kutoa maoni ya Kamati kwa shukurani hizo tukufu kwa Mola wetu.

Mhe. Spika,

Napenda kutoa pongezi za dhati kabisa kabisa kwako kwa kupata ridhaa ya Wajumbe na hatimae kuchaguliwa kuwa Spika wa Baraza hili, lakini niwapongeze Wajumbe wote wa Baraza hili kwa ushindi wa kishindo walioupata kupitia Majimboni mwao, viti maalum na wale wateule wa Mhe. Rais, lakini nisisahau kuwapongeza Mhe. Makamo wa Pili wa Rais na Mhe. Mwanasheria Mkuu, kwa kuteuliwa kwao kushika nyadhifa hizo. Imani ya Mhe, Rais kwao ni kubwa sana na yenye matumaini ya kuisaidia nchi yetu kupiga hatua kubwa ya kimaendeleo.

Mhe. Spika,

Sitaacha kuusiana sote kuwa, Cheo ni Dhamana. Ni vyema tukakumbuka pia kuwa tumebeba dhima kubwa kwa Mungu wetu na kwa wananchi tunaowaongoza, na kwamba kama tutakwenda kinyume na dhamana hiyo, tutakuwa tumetenda kosa na kubeba mzigo mzito sana shingoni mwetu.

Mhe. Spika,

Kamati yetu imepewa jukumu la kupitia Bajeti za Wizara mbili, ambazo zote ni Ofisi za Viongozi Wakuu wa Taifa hili. Ofisi ya Kwanza ni ya mwenyewe Mhe. Rais, ambayo ni Ofisi ya Rais na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi na Ofisi ya Makamo wa Pili wa Rais.

Mhe. Spika,

Muundo wa Ofisi ya Makamo wa Pili wa Rais unajumuisha Mafungu (Votes) matano makuu; 1. 1. Fungu la C01 la Ofisi ya Makamo wa Pili wa Rais;

2. Fungu la C02 ni la Baraza la Wawakilishi la Zanzibar;

3. Fungu la C03 ni la Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar;

4. Fungu la C04 ni la Tume ya Kitaifa ya Kuratibu na Kudhibiti Dawa za Kulevya; na

5. Fungu la mwisho la C05 ni la Tume ya Ukimwi ya Zanzibar.

Mhe. Spika,

Kamati yetu imeyafanyia kazi Mafungu yote hayo kwa siku moja, pamoja na kuwa, Vitabu vya Bajeti tumevipokea siku ya Jumapili ya tarehe 08/05/2016 saa 6 Mchana, na sisi Kamati yetu tulijadili bajeti hii siku ya Jumatatu ya tarehe 09/05/2016 saa 3:00 Asubuhi. Aidha, Kamati zako nyingi ikiwa ni pamoja na Kamati ya Kuchunguza na Kudhibiti Hesabu za Serikali na Mashirika, imepokea kitabu cha Bajeti ya Ofisi ya Mdhubiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali siku hiyo hiyo ya kazi, yaani Jumatatu ya tarehe 09/05/2016. Lakini Kamati yetu iliweza kukipitia kitabu hicho cha Bajeti kwa umakini na hatimae kufikia Kukamilisha kazi hiyo kwa msaada wa Makatibu wetu wa Kamati.

Mhe. Spika,

Kama tunavyofahamu kwamba, Bajeti ndio msingi wa Serikali. Kwa hivyo hucusanya mapato na kutumia fedha hizo kwa shughuli za kawaida kwa ajili ya

wananchi wake. Kwa hivyo, sisi kama Wawakilishi wa wananchi, na kwa sababu sisi ndio wasemaji wakuu wa wananchi wetu, ni vyema na busara kwa Serikali yetu kuangalia zile kasoro za wananchi na kuzipatia ufumbuzi wa haraka iwezekanavyo ili kuondoa baadhi ya malalamiko ya kero hizo.

Mhe. Spika,

Kamati zako ikiwa ni pamoja na Kamati yetu, ndio eneo pekee la Wajumbe wako kupata fursa ya kuchambua kwa undani bajeti ya Serikali na Wizara zake, na ili Wajumbe wapate wasaa wa uchambuzi wa kina, ni vyema kwa Wajumbe wa Kamati wapatiwe vitabu vya bajeti kwa wakati na wapewe muda wa kutosha wa kuijadili na kuipitisha bajeti za Wizara inazosisimamia, na sio kufanya mambo kwa kuripua, au kama vijana wa leo wanavyoita “Zima Moto”!.

OFISI YA MAKAMO WA PILI WA RAIS (FUNGU C01)

Mhe. Spika,

Niendelee kueleza kuwa, Kamati yetu imeichambua bajeti ya Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais ambayo inaundwa na Idara zifuatazo:

- Ofisi ya Faragha ya Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais;
- Idara ya Uendeshaji na Utumishi;
- Idara ya Mipango, Sera na Utafiti;
- Idara ya Uratibu wa Shughuli za SMZ, SMT, Utafiti na Masuala ya Muungano;
- Ofisi ya Uratibu wa Shughuli za SMZ Dar es Salaam;
- Idara ya Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa;
- Idara ya Watu Wenye Ulemavu, na
- Ofisi Kuu Pemba.

Mhe. Spika, katika Idara nilizozitaja, Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais inakusudia kuifanya Idara ya Maafa kuwa Kamisheni ya Kukabiliana na Maafa, na Idara ya Mpiga Chapa Mkuu wa Serikali kuwa Wakala wa Mpiga Chapa Mkuu wa Serikali.

Mhe. Spika,

Suala kubwa ambalo sisi Wajumbe wa Kamati tunalojiuliza ni vipi Ofisi hii itaweza kujiendesha na kuleta ufanisi wakati hali halisi ya bajeti yake ya mwaka uliopita haikupatikana kwa kiwango cha ukamilifu, ambapo mahitaji ya mwaka huu ni makubwa zaidi kuliko mahitaji ya mwaka uliopita.

Mhe. Spika,

Ofisi hii mwaka jana, bila ya kuzingatia Taasisi zinazojitegemea zilizochini yake, ilitengewa Tsh. 5,066,700,000 kwa kazi za Kawaida na Tsh. 100,000,00 kwa kazi za Maendeleo, lakini hali halisi hadi kufikia March mwaka huu, fedha za maendeleo zilizopatikana ni asilimia 50 tu, wakati fedha za maendeleo kwa mwaka huu zimeongezeka na kuwa Tsh. 8,330,450,000 wakati utendaji wa vianzio vyake vya mapato unasuasua.

MAPATO YATAKAYOKUSANYWA NA OFISI YA MAKAMO WA PILI WA RAIS

Mhe. Spika,

Ofisi ya Makamo wa Pili wa Rais imepewa jukumu la kukusanya Tsh. 793,766,000 kwa mwaka huu wa fedha, ikiwa nyongeza ya Tsh. 181,406,000 ya makusanyo ya mwaka jana ambayo ilikisiwa kukusanywa Tsh. 612,360,000. Hata hivyo, uhalisia wa makusanyo hayo ya mwaka jana ilikuwa Tsh. 289,325,120 kukiwa na upungufu wa Tsh. 323,034,880/- ya makusanyo yaliyotarajiwa.

Mhe. Spika,

Idara zilizopewa jukumu la makusanyo hayo mwaka jana na mwaka huu ni hizo hizo mbili; Idara ya Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa na Idara ya Upigaji Chapa na Mpiga Chapa Mkuu wa Serikali. Aidha, mwaka jana Idara ya Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa ilitarajiwa kukusanya Tsh. 3,000,000 kutokana na Ukodishaji wa Vifaa na Tsh. 9,360,000 kwa ajili ya mapato ya ukodishwaji wa milango iliopo Mwanakwerekwe.

Mhe. Spika,

Kwa mwaka huu wa fedha, Idara hii ya Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa haijaongeza chanzo chochote cha mapato, bado inategemewa kukusanya Tsh. 9,360,000 kama ilivyokisiwa mwaka jana kwa kukodisha majengo ya Serikali, kwa maana kukodisha milango ya maduka iliyopo Mwanakwerekwe.

Aidha, Idara hii bado inategemewa kukusanya fedha zile zile zilizokisiwa mwaka jana Tsh. 3,000,000 kwa ukodishaji wa vifaa ambavyo ni viti na mashamiana. Aidha, Kamati inaomba kupitia Wizara inayohusika, itoe ufafanuzi vipi wanaweza kufikia lengo la mapato yake ikiwa kama hamna vianzio tofauti vya mapato.

Mhe. Spika,

Kamati inaitaka Ofisi hii ya Makamo wa Pili wa Rais kuongeza makusanyo ya mapato, kwani hivi sasa Serikali yetu lazima itegemee kodi ya ndani kuliko kutegemea wahisani wa maendeleo. Aidha, Kamati yetu imesikitishwa na hoja zilizotolewa na Wizara kuwa, wameshindwa kuongeza kodi ya maduka yao yaliyopo Mwanakwerekwe kwa sababu tu baadhi ya Waheshimiwa ikiwa ni pamoja na waliokuwa Wajumbe wa Kamati hii ya Baraza lililopita na Wakubwa wengine Serikalini wamefuatwa na wafanyabiashara waliokodishwa maduka hayo wakililia hali na kutaka kupunguziwa kodi.

Mhe. Spika,

Idara ya Upigaji Chapa na Mpiga Chapa Mkuu wa Serikali mwaka uliopita ilikisiwa kukusanya Tsh. 600,000,000 kwa ada ya mauzo ya uchapishaji. Na mwaka huu mapato hayo yameongezwa kwa Tsh. 181,406,000 na kufikia Tsh. 781,406,000. Kamati yetu inapongeza juhudi hizo za kuongeza makusanyo hayo. Lakini pamoja na pongezi zetu, tunapenda ieleweke kuwa, wateja wakuu wa Idara hii ni Taasisi za Serikali ambazo kwa ufupi nyingi zao hazilipi madeni yao kwa wakati au hazilipi kabisa.

Mhe. Spika,

Kamati yetu inafahamu kuwa, Ofisi ya Makamo wa Pili inakusudia kuifanya Idara hii ya Upigaji Chapa na Mpiga Chapa Mkuu wa Serikali kuwa Wakala wa Mpiga Chapa Mkuu wa Serikali, lakini bado inakabiliwa na changamoto nyingi ikiwa ni pamoja na uwezo wa kujiendesha kutokana na uchache wa mapato inayoyapata.

Mhe. Spika,

Tunaitaka Serikali ihakikishe kuwa Idara na Taasisi zake zote zinazodaiwa na Idara ya Upigaji Chapa na Mpiga Chapa Mkuu wa Serikali zinalipa madeni yao kwa wakati. Aidha, Kamati inaitaka Idara hii ihakikishe inafuata mwelekeo wa Shirika la Umeme, kuwa Taasisi zote zisizolipa madeni yao, wasizipe huduma kabla ya kulipa madeni yao na ihakikishe inafuatilia kwa kuwaandikia barua Wakuu wote wa Taasisi zinazozidaiwa, kuanzia tarehe ya uwasilishaji wa hotuba yetu leo hii.

Mhe. Spika.

Pamoja na juhudi zilizochukuliwa na Serikali yetu za kuiboresha Idara hii na kuipatia mitambo ya kisasa ya uchapaji, Kamati yetu inaishauri Wizara kuwapatia mafunzo ya kutosha watendaji wakuu wa Idara hii ya Upigaji Chapa na kuwaalika Watendaji Wakuu wa Shirika la Nyumba la Tanzania, ili waweze kubadilishana mawazo, kwa lengo la kuimarisha Idara yetu hii iweze kubadilika na kutekeleza vyema kazi zake.

Mhe. Spika,

Kamati yetu inaishauri Idara ya Upigaji Chapa na Mpigaji Chapa Mkuu wa Serikali izingatie na iongeze ustadi wa kufanya kazi za 'graphic' na 'Design', kwani hivi sasa nchini mwetu kuna Makampuni na Taasisi mbali mbali zinafanya kazi hiyo kwa ufanisi, hali ambayo kama Idara yetu hii haitojipanga vyema kuingia katika soko la ushindani itakosa wateja na hivyo itashusha makusanyo yake ya mapato.

MATUMIZI YA KAZI ZA KAWAIDA KWA OFISI YA MAKAMO WA PILI WA RAIS

Mhe. Spika,

Kwa mwaka huu wa fedha, Ofisi ya Makamo wa Pili wa Rais inaomba Tsh. 6,517,000,000 kwa kazi za kawaida ambazo zinatarajiwa kutumika kwa kuzingatia programu kuu tano na program ndogo kumi zifuatazo:

Nambari	Programu Kuu	Programu Ndogo
C01011	Uratibu wa Shughuli za Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais	Uratibu wa Shughuli za Makamu wa Pili wa Rais
C0102	Uratibu wa Shughuli za Serikali	Kukabilihana na Maafa
		Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa pamoja na Kuwaenzi Viongozi wa Kitaifa
		Shughuli za SMZ, SMT, Utafiti na Masuala ya Muungano
		Shughuli za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar, Dar es Salaam
		Usimamizi wa Masuala ya Watu Wenye Ulemavu
C0103	Usimamizi wa Shughuli za Upigaji Chapa	Usimamizi wa Shughuli za Upigaji Chapa
C0104	Uongozi na Utawala	Uongozi na Utawala
		Mipango, Sera na Utafiti
		Ofisi Kuu Pemba

PROGRAMU KUU YA URATIBU WA SHUGHULI ZA OFISI YA MAKAMU WA PILI WA RAIS

Mhe. Spika,

Programu Kuu hii na Programu yake ndogo inaombewa Tsh. 756,566,000 kwa matumizi yake ya kawaida, ambapo fedha hizo zitatumika kwa kuwapatia wafanyakazi stahiki zao za mishahara, posho mbali mbali na michango ya ZSSF; kuimarisha huduma za usafiri, kununua vifaa vya kuandikia na vifaa vyengine muhimu vya ofisi; kuwapatia wafanyakazi mafunzo ya muda mrefu na muda mfupi; kulipa huduma za ofisi; kufanya ukarabati wa majengo na kugharamia uendeshaji na huduma za ofisi.

Mhe. Spika,

Wakati Kamati yetu ilipokuwa inapitia Programu Kuu hii, ilihitaji ufafanuzi wa matumizi ya Tsh. 120,000,000 ya ununuzi wa gari na kuelezwa kuwa, fedha hizo zitatumika kwa ununuzi wa gari ya kutoa huduma za jikoni kwa ajili ya Mhe. Makamo wa Pili wa Rais. Aidha, fedha hizo ni makisio tu na sio halisi, hali ambayo itaifanya Ofisi kuweza kununua gari inayohitaji yenye sifa na hadhi ya huduma inazotarajiwa kuzitoa.

Mhe. Spika,

Kamati yetu inaendelea kuikumbusha Ofisi ya Makamo wa Pili wa Rais kwamba ni jukumu lake la kufanya manunuzi kwa kuzingatia Sheria za nchi na hali ya kipato katika ununuzi wa gari hiyo. Aidha, iwapo itatokezea fedha zilizotengwa kuwa kidogo kwa mujibu wa gari inayohitajika, Kamati yetu inaitaka Ofisi ya Makamo wa Pili kufuata taratibu za Sheria ya fedha katika kufanya uhaulishaji kama inavyotakiwa na sio kufanya vyenginevyo.

PROGRAMU KUU YA URATIBU WA SHUGHULI ZA SERIKALI

Mhe. Spika,

Program Kuu hii inaombewa Tsh.11,359,476,000 ambapo programu Ndogo ya Kwanza ya Kukabiliana na Maafa itatumia Tsh. 850,917,000 kwa kuratibu shughuli za kukabiliana na maafa, Programu Ndogo ya pili ya Sherehe na Maadhimisho ya Kitaifa pamoja na Kuwaenzi Viongozi wa Kitaifa itatumia Tsh. 1,037,082,000 kwa ajili ya uratibu wa shughuli za sherehe na maadhimisho ya Kitaifa pamoja na kuwaenzi Viongozi Wakuu wa Kitaifa; programu ndogo ya tatu katika program kuu hii ni shughuli za SMZ, SMT, Utafiti na Masuala ya Muungano itakayotumia Tsh. 8,561,838,000 na program ndogo ya shughuli za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar, Dar es Salaam itatumia Tsh. 447,517,000 na ya mwisho katika program kuu hii ni usimamizi wa masuala ya watu wenye Ulemavu itakayotumia Tsh. 462,121,000.

Mhe. Spika,

Kamati yetu imeelezwa kuwa, Wizara na Serikali kwa ujumla inakusudia kuifanya Idara ya Kukabiliana na Maafa inayoismamia Programu Ndogo ya Programu Kuu hii, kuwa Kamisheni ya Kukabiliana na Maafa badala ya kubakia Idara ya Kukabiliana na Maafa kama ilivyo sasa.

Mhe. Spika,

Pamoja na adhima nzuri ya Serikali, Kamati yetu imeingiwa na khofu juu ya uwezo wa Idara hii wa kukabiliana ipasavyo na maafa wakati huo itakapokuwa Kamisheni, ikizingatiwa kwamba Idara hiyo haina vifaa vya kutosha ambavyo ni vya kwake mwenyewe hasa vifaa vya uokozi vya kukabiliana na maafa pindi yanapotokea.

Mhe. Spika,

Kamati yetu imeelezwa kuwa, Idara ina vifaa vya kibinaadamu vya kukabiliana na maafa yanapotokea ambapo sasa ina maghala mawili ya kuhifadhia vifaa hivyo, moja likiwa Pemba na jengine Unguja. Wakati vifaa vyote vya Uokozi viko chini ya Taasisi nyengine za Serikali, Idara hii ina orodha ya vifaa hivyo na huviomba

inapotokea dharura ya kufanya hivyo. Jambo hili ni vyema likaangaliwa upya kwa Idara inayohusika kuwa na vifaa vyake kamili, kwa mfano Boti za Kuokolea, Maboya na vifaa vyengine muhimu vya kukabiliana na maafa pindi yanapotokea.

Mhe. Spika,

Kamati yetu imepata hofu ya utendaji kazi wa Idara hii kwani hali hii hairidhishi hata kidogo, kwa kuzingatia misaada ambayo Idara hii iliipata wakati meli ya Mv. Spice Islander iliyokuwa inatokea Unguja kwenda Pemba ilipozama, na meli nyengine iliyokuwa ikitokea Dar es Salaam kuja Unguja. Hali hii ni ya kusikitisha sana kwani tunaamini kwamba Idara ingekuwa na vifaa vya kutosha, maisha ya watu wengi zaidi yangeweza kuokolewa. Kwa hivyo, inapaswa sasa Idara ikawa na vifaa vyake wenyewe vya uokozi, ili kufikia malengo yaliyokusudiwa ya kuanzishwa kwa Idara hiyo.

Mhe. Spika,

Kamati yetu imepata ufafanuzi wa Tsh. 3,890,000 za kutengeneza kanuni za Sheria za Watu wenye Ulemavu na kuelezwa kuwa Idara ya Watu wenye Ulemavu inaendelea na mchakato wa kufanya marekebisho ya Sheria yake ya Watu wenye Ulemavu, (Namba 9 ya mwaka 2006) kwa mashirikiano na Tume ya Kurekebisha Sheria ya Zanzibar.

Mhe. Spika,

Kamati imearifiwa kuwa, baada ya kukamilika kwa marekebisho ya Sheria hiyo na kupitishwa na Baraza hili, ndipo watakapoharakisha kukamilisha marekebisho ya Kanuni, kazi ambayo wanataraji kuikamilisha katika mwaka huu wa fedha.

Mhe. Spika,

Kamati yetu imefurahishwa na maelezo hayo na inaitaka Ofisi ya Makamo wa Pili na Serikali kwa ujumla kutoa ushirikiano kamilifu kwa Idara ya Watu Wenye Ulemavu, ili waweze kufikia lengo hilo na kuleta ufanisi katika kusimamia haki za watu wenye ulemavu Zanzibar.

Mhe. Spika,

Progamu Kuu hii ina miradi mikuu miwili; Mradi wa Kujenga Uwezo wa Kukabiliana na Maafa utakaotumia Tsh. 270,000,000, ambapo Serikali itatoa Tsh. 150,000,000 huku Wahisani wa Maendeleo (Shirika la Kimataifa la Maendeleo (UNDP)) itatoa Tsh. 120,450,000. Aidha, Mradi wa pili wa kusimamiwa chini ya Progamu Kuu hii ni Mradi wa Mfuko wa Maendeleo ya Jamii (TASAF) utakaotumia Tsh. 8,060,000,000.

Mhe. Spika,

Serikali yetu ya Mapinduzi ya Zanzibar inatarajiwa kutoa Tsh. 60,000,000 za Mradi wa TASAF huku Benki ya Dunia inatarajiwa kutoa Tsh. 8,000,000,000. Fedha hizo zitatumika kwa kusimamia malipo kwa kaya masikini katika Shehia 240 Unguja na Pemba; Kuratibu Shughuli za TASAF III baina ya Zanzibar na Dar es Salaam; Kuandaa Mikutano miwili ya Kamati ya Uongozi; Kuandaa mikutano miwili ya Kamati Tendaji; Kuendesha shughuli za Ofisi na kufanya malipo kwa Kaya Masikini 33,632 kwa Shehia za Unguja na Pemba.

Mhe. Spika,

Kamati yetu inaendelea kuitaka Ofisi ya Makamo wa Pili wa Rais kusimamia ipasavyo miradi hii ya TASAF kwani wananchi wanapaswa kushirikishwa ipasavyo na miradi hii inatakiwa kuwa endelevu ili iweze kuleta tija kwa wananchi wetu kwa muda mrefu.

PROGRAMU KUU YA USIMAMIZI WA SHUGHULI ZA UPIGAJI CHAPA

Mhe. Spika,

Programu Kuu hii ina program ndogo moja ambayo ni hiyo hiyo ya Usimamizi wa Shughuli za Upigaji Chapa, ambayo imekisiwa kutumia Tsh. 873,940,000 kwa shughuli ya kutoa huduma za Upigaji Chapa. Pamoja na juhudi na nia ya Serikali kuifanya Idara hii ya Upigaji Chapa kuwa Wakala wa Mpiga Chapa Mkuu wa Serikali, Kamati yetu inashangazwa na juhudi hizi bila ya kuweka mradi wowote wa kuinua utendakazi wa Idara hii.

Mhe. Spika,

Kamati yetu imesikitishwa na bajeti ndogo ya Idara hii huku kwa mfano ikiuliza uwezekano wa Tsh. 2,500,000 kutumiwa kwa ununuzi wa Honda, Vespa na Ciao, wakati vespa moja ndio hununuliwa kwa fedha hizo Tsh. 2,500,000. Je huu ni ukweli kwamba fedha hizo zitakidhi kununua vyombo hivyo vyote vitatu.

PROGRAMU KUU YA UONGOZI NA UTAWALA

Mhe. Spika,

Programu Kuu hii ina programu Ndogo tatu na imekisiwa kutumia Tsh. 2,857,468,000. Program ndogo ya Uongozi na Utawala itatumia Tsh. 2,042,593,000; Programu Ndogo ya Mipango, Sera na Utafiti itatumia Tsh. 286,925,000 na Programu Ndogo ya Ofisi Kuu Pemba itatumia Tsh. 527,950,000.

Mhe. Spika,

Programu Kuu hii ya Uongozi na Utawala itasimamia Mradi wa Ukarabati wa Jengo la Kituo cha Kurekebisha tabia kwa Watumiaji wa Madawa ya Kulevya, ambao utatumia Tsh.1,000,000,000 fedha ambazo zote kwa pamoja zitatolewa na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar kwa kununulia samani za ofisi kwa Tsh. 475,000,000; Kugharamia ufuaji wa nguo kwa Tsh. 275,000,000 na kutengeneza jiko kwa Tsh. 250,000,000. Mhe. Spika, Kamati yetu inapendekeza kuwa, fedha zilizotengwa kwa gharama za ufuaji nguo, Tsh. 275,000,000 zipunguzwe kwa asilimia 30 na badala yake fedha hizo zitakazopunguzwa zipelekwe katika Idara ya Mpigaji Chapa Mkuu wa Serikali, kwa sababu fedha hizo ni nyingi sana kwa mujibu wa kazi iliyoainishwa ya ufuaji wa nguo tu.

Mhe. Spika,

Kamati yetu itajitahidi sana kufuatilia utekelezwaji na usimamizi wa miradi yote iliyo chini ya Ofisi ya Makamo wa Pili wa Rais, na kwa nafasi hii, Kamati inaitaka Ofisi hii kutekeleza ipasavyo miradi hiyo kwa kufuata sheria na taratibu zilizowekwa.

BARAZA LA WAWAKILISHI (FUNGU C02)

Mhe. Spika,

Baraza la Wawakilishi linatekeleza Programu Kuu mbili. Programu ya Kutunga Sheria, Kupitisha Bajeti na Kusimamia Taasisi za Serikali ambayo ina Programu ndogo moja iliyo sawa na programu Kuu na Programu Kuu ya pili ni ya Uongozi na Utawala wa Baraza la Wawakilishi yenye programu ndogo mbili; programu ndogo ya Uongozi na Utawala wa Baraza la Wawakilishi na Programu ndogo ya Afisi Kuu Pemba.

PROGRAMU KUU YA KUTUNGA SHERIA, KUPITISHA BAJETI NA KUSIMAMIA TAASISI ZA SERIKALI

Mhe. Spika

Baraza la Wawakilishi linahitaji Tsh. 17,138,500,000 kwa matumizi ya kawaida, ikiwa ni ongezeko la Tsh. 375,900,000 kwa mwaka uliopita, ambapo fedha zilizoombwa zilikuwa Tsh. 16,762,600,000 kwa matumizi hayo hayo ya kawaida, bila ya kuwa na mradi wowote wa maendeleo kama ilivyokuwa mwaka uliopita.

Mhe. Spika,

Kwa ajili ya kutekeleza programu kuu niliyoitaja hapo awali, Baraza la Wawakilishi linahitaji Tsh. 6,542,950,000 zitakazotumika kwa kutunga Sheria, kupitisha bajeti ya Serikali na kusimamia taasisi za Serikali.

PROGRAMU YA UONGOZI NA UTAWALA WA BARAZA

Mhe. Spika,

Programu kuu hii inatarajiwa kutumia Tsh. 10,595,550,000, ambapo jumla ya Tsh. 7,873,457,000 zitatumika kwa kutekeleza programu ndogo ya Uongozi na Utawala wa Baraza la Wawakilishi na Tsh. 2,722,093,000 zitatumika kwa programu ndogo ya pili ya Afisi kuu Pemba.

Mhe.spika,

Kamati yetu imeipitisha bajeti ya Baraza la Wawakilishi kama ilivyoombwa, huku tukimuomba Katibu wa Baraza la Wawakilishi ambae ndie msimamizi Mkuu wa fedha hizi, kuzisimamia ipasavyo kwani tutakuwa wakali pale ambapo tutakapofuatilia matumizi yake na kugundua kuwa fedha hizo hazikutumika ipasavyo.

TUME YA UCHAGUZI YA ZANZIBAR (FUNGU NAMBA C03)

Mhe. Spika,

Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar inaombewa Tsh. 1,360,200,000 kwa matumizi yake ya kawaida kwa mwaka huu wa fedha, kukiwa na upungufu wa Tsh. 43,800,000 wa fedha hizo za matumizi kwa mwaka uliopita ambapo jumla ya Tsh. 1,404,000,000 ziliombwa kwa matumizi ya Tume kwa mwaka 2015/2016.

Mhe. Spika,

Tume ya Uchaguzi inasimamia Programu Kuu moja ya Usimamizi wa kazi za Utawala na Uendeshaji wa Shughuli za Tume ya Uchaguzi, Zanzibar yenye programu ndogo mbili; ya Uendeshaji wa Shughuli za Kiutawala wa Tume ya Uchaguzi Zanzibar na Uendeshaji wa shughuli za Kiutawala wa Tume ya Uchaguzi Pemba.

PROGRAMU KUU YA USIMAMIZI WA KAZI ZA UTAWALA NA UENDESHAJI WA SHUGHULI ZA TUME YA UCHAGUZI, ZANZIBAR

Mhe. Spika,

Jumla ya Tsh. 1,360,200,000 zinaombwa kwa kutekelezwa kwa program kuu hii, ambapo Tsh. 1,174,812,000 zinatarajiwa kutumika kwa program ndogo ya Uendeshaji wa shughuli za kiutawala wa Tume ya Uchaguzi Zanzibar na Tsh. 185,388,000 zitatumika kwa prgramu ndogo ya pili ya Uendeshaji wa shughuli za kiutawala wa Tume ya Uchaguzi, Pemba.

Mhe. Spika,

Kamati yetu imeipitisha bajeti ya Tume ya Uchaguzi bila ya kufanya mabadiliko yoyote, tukiamini kuwa fedha hizo zitapatikana na kutumika ipasavyo na kuleta tija iliyokusidiwa. Aidha, Kamati yetu itafuatilia zaidi katika kazi zake za usimamizi (oversight), ili kuona hali halisi ya utekelezwaji wa program kuu na program ndogo za Tume ya Uchaguzi.

TUME YA KITAIFA YA KURATIBU NA KUDHIBITI DAWA ZA KULEVYA (FUNGU C04)

Mhe. Spika

Serikali imekusudia kuanzisha Tume ya Kitaifa ya Kuratibu na Udhhibiti wa Dawa za Kulevya na fedha za matumizi zinazombwa kwa Tume hii zitasimamiwa na Mkurugenzi Mtendaji wa Tume. Aidha, tunakumbuka kuwa shughuli za kuratibu mapambano ya dawa za kulevya zilikuwa zinasimamiwa na Ofisi ya Makamo wa Kwanza wa Rais.

Mhe. Spika,

Tume hii itatekeleza program kuu mbili. Programu kuu ya kwanza ni Udhhibiti wa Dawa za Kulevya, itakayokuwa na program ndogo mbili; Programu ndogo ya udhibiti wa usafirishaji na usambazaji wa dawa za kulevya, na program ndogo ya pili ni Kinga ya msingi ya mahitaji na matumizi ya dawa za kulevya.

Mhe. Spika,

Program kuu ya pili ni ya Utawala na Uendeshaji wa Tume ya Dawa za Kulevya nayo ina program ndogo mbili; Programu ndogo ya utawala na uendeshaji wa Tume ya Dawa za Kulevya na program ndogo ya pili ni Kuratibu shughuli za Tume ya Dawa za Kulevya, Pemba.

PROGRAMU KUU YA UDHIBITI WA DAWA ZA KULEVYA

Mhe. Spika,

Program kuu hii inaombewa Tsh. 88,913,000 ambazo zitatumika kwa Tsh. 53,413,000 kwa program ndogo ya Udhibiti wa Usambazaji wa Dawa za Kulevya, ambapo Tsh. 30,313,000 zitatumika kwa kudhibiti uingizaji na kudhibiti usafirishaji wa dawa za kulevya katika bandari rasmi na zisizo rasmi na Tsh. 23,100,000 zitatumika kwa kuzuia usambazaji wa dawa za kulevya.

Mhe. Spika,

Program ndogo ya pili kwa program kuu hii itatumia Tsh. 35,500,000 kwa ajili ya kinga ya msingi ya mahitaji na matumizi ya dawa za kulevya. Fedha hizo zitatumika kwa kuhamasisha jamii juu ya athari za dawa za kulevya kwa kutumia Tsh. 6,000,000 na fedha zilizobakia Tsh. 29,500,000 zitatumika kwa kujengea uwezo nyumba za upataji nafuu (Sober House).

PROGRAM KUU YA UTAWALA NA UENDESHAJI WA TUME YA DAWA ZA KULEVYA

Mhe. Spika,

Program kuu hii itatumia Tsh. 350,987,000 ambapo Tsh. 288,281,000 zitatumika kwa program ndogo ya utawala na uendeshaji wa Tume ya Dawa za Kulevya, kwa kutumika fedha zote hizo kujenga uwezo wa wafanyakazi katika uratibu wa mapambano ya dawa za kulevya. Na Tsh. 62,706,000 zitatumika kwa program ndogo ya pili ya kuratibu shughuli za Tume ya Dawa za Kulevya, Pemba.

Mhe. Spika,

Tume hii itawajengea uwezo wafanyakazi katika uratibu wa mapambano ya dawa za kulevya Pemba kwa Tsh. 56,591,000 na Tsh. 6,115,000 zitatumika kwa kudhibiti uingizaji na usafirishaji wa dawa za kulevya katika bandari rasmi na zisizo rasmi.

Mhe. Spika,

Kamati yetu imehoji haja ya kuanzishwa Tume hii, wakati kazi inazofanya ni kuratibu tu shughuli za kupambana na dawa za kulevya, bila ya kuwa na nguvu yoyote ya kisheria ya kuwachukulia hatua zozote za kisheria wahusika wa dawa za kulevya nchini.

Mhe. Spika,

Kamati yetu ilitaka pia kufahamishwa mafanikio yaliyopatikana na changamoto wanazokabiliana nazo juu ya suala hili la uingizaji na matumizi ya madawa ya kulevya, tatizo ambalo linaendelea nchini. Vile vile Kamati iliomba Tume itoe maelezo ya kesi za madawa ya kulevya hasa cocaine, heroine na madawa mengine yanayoingizwa kutoka nje na matuhumiwa wangapi wamekamatwa na wamepatikana na hatia.

Mhe. Spika,

Kamati yetu ilijuulishwa kuwa, moja kati ya matatizo makubwa ya kuendelea kwa matumizi ya dawa za kulevya nchi ni rushwa, tena inahusishwa zaidi kwa Idara ya Mahakama na Jeshi la Polisi, kutokana na usiri juu ya kesi za madawa ya kulevya zinazowakabili watuhumiwa hao. Aidha, tatizo la dawa za kulevya nchini ni kubwa na mara nyengine linawahusisha hata viongozi wa dini na wafanya biashara wakubwa.

Mhe. Spika,

Kamati yetu inaendelea kuitaka Serikali kutumia juhudi kubwa kwa mapambano dhidi ya dawa za kulevya kwa kuwachukulia hatua kali zaidi wale wote wanaohusishwa na uingizaji na usambazaji sambamba na utumiaji wa madawa hayo. Serikali iendeleo kuisimamia Sheria ya Kupambana na Madawa ya Kulevya, Namba 9 ya mwaka 2009 ili kuhakikisha pamoja na mambo mengine, inadhibiti uingizaji, usambazaji na utumiaji wa dawa za kulevya nchini. Pia Kamati yetu inaishauri Serikali kuangalia uwezekano wa mabadiliko ya Sheria hii ili iendane na wakati na itoe adhabu kali zaidi kwa watakaopatikana na hatia kama vile

zinavyofanya baadhi ya nchi nyingi hapa duniani kwa lengo la kukomesha kabisa biashara hiyo.

Mhe. Spika,

Ushauri huu unatokana kwamba, vitendo vya uingizaji wa dawa za kulevya unaongezeka hapa nchini kwetu. Kwa hivyo, Kamati inaishauri Serikali kwamba, kulifanyia kazi rasmi suala hili kama vile inavyofanyia kazi matatizo mbali mbali yanayoibuka nchi mwetu, ili kuinusuru nchi yetu kuingia katika matatizo makubwa zaidi yanayosababishwa na matumizi ya dawa za kulevya

Mhe. Spika,

Kamati yetu inasisitiza na kuitaka Serikali kuipa nguvu kubwa zaidi za Kisheria na fedha za kutosha Tume hii ya Kitaifa ya Kuratibu na Kudhibiti Dawa za Kulevya, ili iweze kutekeleza majukumu yake ipasavyo na kwa ufanisi. Pia Kamati inaamini kwamba, kama Serikali itakuwa imara, tatizo la dawa za kulevya hapa kwetu litapungua au kumalizika kabisa.

TUME YA UKIMWI YA ZANZIBAR (FUNGU C05)

Mhe. Spika,

Tume ya Ukimwi inahitaji Tsh.1,205,876,000 kwa mwaka wa fedha 2016/2017, tofauti na Tsh. 1,703,500,000 zilizoombwa mwaka uliopita na hivyo kuwa na upungufu wa Tsh. 497,624,000 wa bajeti hizi mbili, kuliko sababishwa na Mpango wa Kubana Matumizi lakini Kamati inaamini kiasi hiki kilichopatikana kama kitatumika vizuri kinaweza kabisa kukidhi haja na matunda yake yakaonekana.

Mhe. Spika,

Tume ya Ukimwi inatekeleza Programu Kuu mbili zenye program ndogo mbili. Programu Kuu ya Kwanza inahusu Uratibu wa Muitiko wa Taifa na UKIMWI yenye program ndogo ya mawasiliano na utetezi na uratibu wa muitiko wa taifa wa UKIMWI. Program Kuu ya pili ni ya Utawala na Uendeshaji yenye program ndogo ya Uratibu wa Masuala ya UKIMWI Pemba na Utawala na Uendeshaji.

PROGRAMU KUU YA MUITIKO WA TAIFA NA UKIMWI

Mhe. Spika,

Program kuu hii inaombewa Tsh. 741,365,000 ambapo Tsh. 248,959,000 zitatumika kwa program ndogo ya Mawasiliano na Utetezi kwa ajili ya kufanya uhamasishaji na utetezi ili kupunguza mazingira hatari ya VVU na kuchochea mabadiliko ya tabia kwa makundi maalumu ya jamii na Tsh. 492,405,000 zitatumika kwa program ndogo ya Uratibu wa muitiko wa taifa wa UKIMWI.

Mhe. Spika,

Kati ya Tsh. 492,405,000, Tsh. 50,185,000 zitatumika kwa kuelimisha jamii juu ya Sheria ya Kusimamia na kudhibiti UKIMWI ya mwaka 2013 na haki za binaadamu; Tsh. 38,091,000 zitatumika kwa kuandaa Mkakati wa Tatu wa Taifa wa UKIMWI na Tsh. 404,129,000 zitatumika kwa kufanya ufuatiliaji na kuratibu shughuli za UKIMWI kwa sekta za Serikali, Wilaya, Sekta Binafsi, AZAKI na Shehia.

PROGRAMU KUU YA UTAWALA NA UENDESHAJI

Mhe. Spika,

Tsh. 464,511,000 zimeombwa kwa ajili ya kutekeleza program kuu hii, huku Tsh. 137,978,000 zitatumika kwa program ndogo ya uratibu wa masuala ya UKIMWI Pemba, ambapo Tsh. 131,603,000 zitatumika kwa kazi ya kuweka mazingira mazuri ya kazi na Tsh. 6,375,000 zitatumika kwa uratibu wa masuala ya UKIMWI.

Mhe. Spika,

Programu ndogo ya Utawala na Uendeshaji-Unguja iliyo chini ya Programu Kuu hii itatumia Tsh. 326,533,000 kwa mwaka 2016/2017, huku Tsh. 286,957,000 zitatumika kuweka mazingira mazuri ya kazi, Tsh. 15,210,000 zitatumika kwa kujenga uwezo wa wafanyakazi na Tsh. 24,366,000 zitatumika kwa kusimamia matumizi mazuri ya fedha, uwazi na uwajibikaji.

Mhe. Spika,

Tume ya Ukimwi imepangiwa kutekeleza miradi miwili mikuu inayotekelezwa kwa pamoja na Umoja wa Kimataifa wa kusaidia kupambana na UKIMWI; Mradi wa Kufanya Uhamasishaji na Utetezi ili Kupunguza Mazingira hatari ya VVU na Kuchochea Mabadiliko ya Tabia kwa Makundi Maalum ya Jamii, unaotarajiwa kutumia Tsh. 157,793,000, ambapo kati ya hizo, Tsh. 11,257,000 zitatolewa na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar, fedha ambazo zote kwa pamoja zitatumiwa kwa kuandaa na kurusha vipindi vya rediao na TV na Tsh. 146,536,000 ambapo fedha hizo zitatolewa na Shirika la UNFPA.

Mhe. Spika,

Mradi wa pili utakaotekelezwa na Tume ya Ukimwi ya Zanzibar ni Kufanya Ufuatiliaji na Kuratibu Shughuli za UKIMWI kwa sekta za Serikali, Wilaya, Sekta binafsi, AZAKI na Shehia, ambapo jumla ya Tsh. 8,743,000 zitatolewa na Serikali na Tsh. 352,540,000 zitatolewa kama Ruzuku ya Nje na UNFPA.

Mhe. Spika,

Kamati yetu imeidhinisha maombi yote ya fedha za Tume ya Ukimwi kwa matumizi ya kawaida na matumizi ya maendeleo tukitaraji kuwa fedha hizo zitapatikana kama zitakavyoidhinishwa na zitatumiwa ipasavyo. Kamati yetu itafuatilia kwa karibu na umakini zaidi matumizi sahihi ya fedha hizo kama zitakavyoidhinishwa na Baraza hili na baada ya kumalizika kwa Mkutano huu wa bajeti.

Mhe. Spika,

Kwa ruhusa yako, naomba sasa nichukue fursa hii tena kuwashukuru Wajumbe wote wa Kamati yetu kwa mashirikiano mazuri na kufanya kazi kwa bidii. Kwa fursa hii naomba kuwatambua Wajumbe hao na Makatibu wa Kamati kama ifuatavyo:

1. Mhe. Omar Seif Abeid - Mwenyekiti
2. Mhe. Panya Ali Abdalla - Makamo Mwenyekiti
3. Mhe. Amina Iddi Mabrouk - Mjumbe
4. Mhe. Hussein Ibrahim Makungu - Mjumbe
5. Mhe. Mohammed Said Mohammed - Mjumbe
6. Mhe. Mtumwa Suleiman Makame - Mjumbe
7. Mhe. Mussa Ali Mussa - Mjumbe
8. Mhe. Simai Mohammed Said - Mjumbe

Aidha, Makatibu Kamati yetu ni:

1. Ndg. Maryam Rashid Ali - Katibu
2. Ndg. Othman Ali Haji - Katibu

Mhe. Spika,

Nakushuru kwa mara nyengine na Wajumbe wote wa Baraza hili kwa kunisikiliza, na nawaomba waipitie Bajeti ya Ofisi ya Makamo wa Pili wa Rais kwa kuisoma na kuielewa na hatimae waichangie na waipitishie.

Mhe. Spika,

Naunga mkono hoja.

**Mhe. Omar Seif Abeid,
Mwenyekiti,
Kamati ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu wa Kitaifa,
Baraza la Wawakilishi,
Zanzibar.**